

Sprawozdanie z działalności PTN w kadencji 2017-2021

Na XXIII zjeździe PTN w Gdańsku Prezesem ZG PTN został wcześniej wybrany Prezes -Elekt: prof. Jarosław Sławek, Prezesem Elektem natomiast wybrano (nie było innych kandydatur) prof. Konrada Rejdaka, na stanowisku Past-Prezesa pozostał prof. Przemysław Nowacki.

W skład ZG weszli ponadto:

Prof. Andrzej Potemkowski - wiceprezes

Prof. Halina Bartosik-Psujek- skarbnik

Prof. Alina Kułakowska – sekretarz

Grono to stanowiło tzw. Prezydium ZG PTN.

Ponadto do składu członków ZG weszli:

Prof. Anna Członkowska

Prof. Danuta Ryglewicz

Prof. Anetta Lasek-Bal

Prof. Halina Sienkiewicz -Jarosz

Prof. Urszula Fiszer

Prof. Jacek Roźniecki

Prof. Andrzej Głąbiński

prof. Wojciech Kozubski

prof. Waldemar Broła

prof. Sławomir Budrewicz

dr hab. Dariusz Koziński

dr n. med. Julietta Kozłowska-Staniczek

sekretarz techniczną była Pani Beata Woltman

Działalność w zakresie organizacji pracy ZG PTN

W obecnej kadencji powołano profesjonalną obsługę prawno-rachunkową PTN, podpisując umowy z Kancelarią Prawną Dr Dariusz Kossakowski w Warszawie oraz firmą MTL Perfect w Warszawie (usługi rachunkowo-rozliczeniowe).

Przedłużono także umowę z sekretarz techniczną PTN Panią Beatą Woltman.

Przedłużono na kolejne 7 lat umowę z firmą Via Medica na prowadzenie stron internetowych PTN, wydawanie Neurokuriera, Polskiego Przeglądu Neurologicznego oraz Neurologii Neurochirurgii Polskiej, a także organizację konferencji i webinarium.

Po raz pierwszy w historii PTN powołano Komisję nagród i Stypendiów (przew. Prof. Urszula Fiszer, członkowie: prof. Andrzej Głąbiński i prof. Halina Bartosik-Psujek) oraz ustalono fundusz stypendialny dla młodych neurologów na wyjazdy zagraniczne konferencyjne, staże edukacyjne i naukowe (do 3 m-cy) w ośrodku zagranicznym (szczegółowy raport komisji w załączniku nr 1).

W obecnej kadencji aktywną działalność (z nowymi władzami – przew. Prof. Halina Bartosik-Psujek) podjęła Sekcja SM i Neuroimmunologii, aktywne były też Sekcja Schorzeń Pozapiramidowych i Chorób Naczyniowych, szczególnie w wydawaniu rekomendacji (patrz dalej) oraz bieżących zaleceń, szczególnie w trudnym okresie pandemii COVID19 w zakresie ochrony chorych, szczepień etc.

W obecnej kadencji powołano także nowe sekcje. Szczególnie aktywna była Sekcja Młodych Neurologów (przew. dr n. med. Stanisław Szlufik), powołana z inicjatywy Prezesów PTN w 2018 roku.

Powołano także:

Sekcję Onkoneurologii (prof. Sławomir Michalak)
Sekcję Zaburzeń Snu (prof. Andrzej Bogucki)
(raporty przewodniczących z działalności sekcji znajdują się w załączniku nr 2).

Czasopisma

W okresie minionej kadencji wydawano we współpracy z firmą Via Medica (na podstawie odrębnych umów) pismo edukacyjne PTN: **Polski Przegląd Neurologiczny** (nastąpiła w czasie kadencji zmiana redaktora naczelnego- po 15 latach odszedł z tej funkcji prof. Ryszard Podemski i zastąpił go prof. Sławomir Budrewicz). Pismo wydawało regularnie 4 zeszyty rocznie, w tym także suplementy- w 2019 roku poświęcony diagnostyce i leczeniu bólów głowy oraz Postępowaniu w udarze mózgu) oraz wiele artykułów w formie rekomendacji m.in. Leczenia objawowego SM, Diagnostyki SM, Leczenia spastyczności, Postępowania w zespole Gillesa de la Tourette'a, Leczeniu późnych dyskinez polekowych, Leczenia toksyną botulinową dystonii i połowiczego kurczu twarzy oraz trzy dotyczące żywienia w neurologii, chorobie Alzheimera i chorobie Parkinsona etc.. Pismo jest własnością VM, PTN jest autorem zawartości i zaleca PPN jako jedyne afiliowane przy PTN pismo, obowiązujące także do egzaminu specjalizacyjnego z neurologii. (Sprawozdanie Redaktora Naczelnego w załączniku nr 3).

Własnością PTN jest **Neurologia Neurochirurgia Polska**, prowadzona przez prof. Andrzeja Szczudlika do 2018 roku. Od tego czasu współredaktorami naczelnymi są prof. Zbigniew K. Wszolek z Mayo Clinic, Jacksonville, USA oraz Jarosław Sławek, Gdański Uniwersytet Medyczny. Na stałe jako redaktor techniczny do połowy 2019 roku pracował dr hab. Mariusz Siemiński, sekretarzem technicznym była i jest Pani Dorota Czarnocka. Obecnie zrezygnowaliśmy z funkcji redaktora technicznego i zespół redakcji stanowi Pani sekretarz techniczna oraz 2 Redaktorów Naczelnych, co w naszym mniemaniu usprawniło pracę i przepływ informacji. Czasopismo było początkowo wydawane przez Elsevier, obecnie od 2019 roku przez Via Medica. Ukazuje się regularnie, bez opóźnień, 6 zeszytów w ciągu roku. Redaktorzy odbyli 3 spotkania z członkami Editorial Board, ostatnie z zagranicznymi członkami w czerwcu 2021. W czasie kadencji EB uległ odnowieniu w zakresie zarówno polskich jak i zagranicznych jego członków. Także tutaj drukowane były artykuły bo charakterze stanowisk (np. wspólnie z Polskim Towarzystwem Radiologicznym- nt. obrazowania w SM).
Najważniejszym osiągnięciem jest wzrost współczynnika oddziaływania **IF do 1,62** w roku 2021 (sprawozdanie w załączniku nr 4).

Strony internetowe: www.ptneuro.pl, www.neuroedu.pl

Strony internetowe PTN – administracyjna i edukacyjna stale były rozwijane. Omówiono z wydawcą modernizację stron, która ma się dokonać w najbliższym czasie. Obie strony są stale aktualizowane. Neuroedu.pl zawiera zapisy niemal wszystkich wydarzeń edukacyjnych organizowanych lub współorganizowanych przez PTN formie podcastów, video, a także artykuły edukacyjne. Strona ptneuro.pl jest stroną administracyjną, gdzie aktualizowane są wszystkie informacje, ogłaszane do publicznej wiadomości protokoły z zebrań ZG PTN, kolejne wydania Neurokuriera i nekrologi. Obecnie Redaktorem naczelnym serwisów internetowych PTN, odpowiedzialnym za publikowane treści, modernizację i nowe formy edukacji jest prof. Jarosław Sławek. W skład wchodzi także dr Jan Mejnartowicz, który zastąpił dr hab. Mariusza Siemińskiego w 2020 roku oraz pracownik techniczny- Pani Dorota Czarnocka. Obecnie wprowadzono na stronie neuroedu.pl nową formułę edukacji „Przypadek miesiąca”, a także 5 min wypowiedzi „Zdaniem eksperta” na bieżące ważne tematy organizacyjne i naukowe.
Statystyka publikacji- w porównaniu do pierwszych lat istnienia portalu wskazuje na jego dynamiczny rozwój:

Liczba opublikowanych E-ARTYKUŁÓW:

2017: 26

2018: 35

2019: 18

2020: 22

2021: 24

Liczba opublikowanych E-WYKŁADÓW:

2017: 166

2018: 184

2019: 63

2020: 152

2021: 57

Neurokurier

Neurokurier to nowa forma komunikacji z członkami PTN, którzy podczas rejestracji na stronie ptneuro.pl swojego członkostwa wyrazili zgodę na jego otrzymywanie. Powstała w czasie obecnej kadencji. Wydawany jest co miesiąc, zawiera list Redaktora Naczelnego Serwisu (J. Sławek) oraz przegląd najnowszych wydarzeń w neurologii. Dr n. med. Jan Mejnartowicz jest odpowiedzialny za przegląd najnowszej literatury (skrótów artykułów w wyborze autorskim), zwracamy też uwagę na ciekawe -także z praktycznego punktu widzenia artykuły w NNPol oraz PPN. Nad całością edycji czuwa Pani Dorota Czarnocka – pracownik VM.

Edukacja

Zorganizowaliśmy, poza XXIII Zjazdem PTN w Gdańsku w 2017 roku (prawie 2000 uczestników), VI Konferencję naukowo-szkoleniową PTN w Łodzi (800 uczestników). Oba te wydarzenia przyniosły około 1 500 000 PLN dochodu netto dla PTN, na prowadzenie działalności statutowej w tej kadencji i były w moim przekonaniu wielkim sukcesem edukacyjnym i naukowym z licznymi prezentacjami plenarnymi, warsztatami, sesjami firmowymi, także sesjami o charakterze humanistycznym- Etyka badań naukowych czy Zespół wypalenia wśród lekarzy. W kolejnych latach wspólnie z VM organizowaliśmy „Repetytorium z Neurologii” (8 corocznych edycji w 8 dużych miastach Polski, w okresie pandemii – on-line). W okresie pandemii organizowaliśmy regularnie webinary PTN: w 2020 roku aż 34, a w 2021 -10. Dodatkowe aktywności w tym okresie – to 2 edycje „Raport i Echa EAN” (bieżący codzienny komentarz ekspercki najważniejszych wydarzeń na dorocznym kongresie EAN).

W obecnej kadencji rozpoczęliśmy także organizowanie kursu przygotowawczego do egzaminu z neurologii (zwykle 2 tygodnie przed egzaminem pod tytułem „Wiosenna i Jesienna Szkoła Młodych Neurologów”, który cieszy się wielkim zainteresowaniem zdających (sesje pytań i odpowiedzi oraz przypadki kliniczne prezentowane przez 2 ekspertów w każdej dziedzinie). Kontynuowaliśmy to wydarzenie w formie on-line w okresie pandemii. Mam nadzieję, że będzie to stały punkt w działalności edukacyjnej PTN.

W okresie 2017-2021 wydaliśmy kilkanaście artykułów o charakterze rekomendacji lub zaleceń (niektóre w formie całych numerów pisma- jako suplementy) w PPN (3 Rekomendacje żywieniowe: w neurologii, chorobie Parkinsona i chorobie Alzheimerera, rekomendacje leczenia toksyną botulinową, późnych dyskinez, objawowej terapii SM, migreny przewlekłej, padaczki etc.), a także w NNPol w wersji anglojęzycznej wspólnie z radiologami (PTR) - na temat badania MRI w SM, problemów terapii w SM i ciąży, a także rekomendacje dotyczące szczepień u chorych z SM.

Najbardziej oczekiwanym i obszernym dokumentem, w który włożono ogrom pracy były rekomendacje dotyczące postępowania w udarze mózgu (suplement PPN wydany z okazji VI konferencji Naukowo-szkoleniowej PTN w Łodzi). Na tej samej konferencji wydano także 3 rekomendacje dotyczące różnych bólów głowy, a także reprint pracy Jamesa Parkinsona (w polskim tłumaczeniu) *An essay on the shaking palsy*, jako pokłosie obchodów 200 - ej rocznicy wydania tej znaczącej dla historii medycyny pracy.

Działalność ZG PTN na forum ogólnopolskim

Od początku kadencji dało się zauważyć, że wkraczamy w kadencji w trudny okres zagrożenia ciągłości pracy na wielu oddziałach neurologicznych w Polsce, z odpływem świeżo upieczonych specjalistów do ambulatorium i sektora prywatnego. Także to, że władza nie postrzega naszej specjalizacji jako ważnej i strategicznej, mimo wszystkich argumentów, które za tym przemawiają stało się przyczynkiem naszych działań.

Dlatego też od początku zaczęliśmy starania o pokazanie naszej specjalizacji jako nowoczesnej dziedziny medycyny, przełamania stereotypu młotka i witaminy B. Zaczęliśmy przygotowywać profesjonalne programy (pierwszy w TVP Lublin) o neurologii, docierać z przekazem o zagrożeniach jakie niosą choroby mózgu dla organizacji opieki medycznej w Polsce i naszych pacjentów poprzez aktywność na licznych konferencjach systemowych, żeby wymienić tylko te najważniejsze: w Krynicy na Forum Ekonomicznym w 2 edycjach, Kongresie Wyzwań Zdrowotnych – także dwukrotnie (Prezes PTN stał się członkiem Rady Naukowej HCC, mającym realny wpływ na to, że neurologia znalazła się w agendzie tych spotkań- spotkanie w 2021 roku to 2 sesje: o sytuacji polskiej neurologii i o udarach mózgu), Medycznej Racji Stanu i wielu innych, gdzie byliśmy niezwykle aktywni (tematyczne sesje z naszym udziałem). Aby trafić z przekazem jak najszerzej ZG PTN podpisał umowę o współpracy z profesjonalną firmą ExpertPR i zainicjował kampanię pt. „Neurologia bliżej niż myślisz”. Trafialiśmy z przekazem, także tym bieżącym przy okazji Światowego Dnia Udaru Mózgu, choroby Parkinsona czy Alzheimerera do ogólnopolskich stacji telewizyjnych (np. TVN24), wielu lokalnych stacji telewizyjnych, także radiowych, prasy centralnej i lokalnej, także z przekazami w mediach społecznościowych (FB, Twitter). Regularnie współpracowaliśmy z codziennym serwisem medycznym Medexpress, interweniując w różnych doraźnych sprawach (jak np. mała liczba rezydentur czy zamykanie oddziałów), a także w obchodach ważnych wydarzeń konferencyjnych, opinii eksperckich czy całych monograficznych wydań poświęconych poszczególnym schorzeniom.

Braliśmy udział i inicjowaliśmy pracę komisji parlamentarnych (Parlamentarny Zespół ds.

Neurologii!!!, Senacka Komisja Zdrowia, Parlamentarny Zespół ds. Stwardnienia Rozsianego).

Nasza aktywność została zauważona - 7 polskich neurologów zostało wyróżnionych przez PULS Medycyny na tzw. Liście STU najbardziej wpływowych osób w polskiej medycynie.

Popularyzacja neurologii wśród studentów medycyny (aby zachęcić ich do wyboru tej specjalizacji), to mój osobisty udział w 2 ogólnopolskich (jedna międzynarodowa) konferencjach studenckich (Gdańsk, Łódź) oraz 8 spotkań różnych członków ZG PTN ze studentami w ramach współpracy z IFMSA, udział około 350 osób), a także 2 spotkania nt. pisania artykułów naukowych, które odbyliśmy przy wielkiej frekwencji w Gdańsku i Poznaniu z Panem Prof.

Zbigniewem K. Wszółkiem. Posty w mediach społecznościowych, mediach lokalnych i centralnych z udziałem członków ZG PTN są trudne nawet do policzenia, idące w setki przekazów.

Zwieńczeniem naszej pracy i działalności jest przygotowanie wielkim wysiłkiem merytorycznym i finansowym dokumentu tzw. Białej księgi polskiej neurologii.

Idea powstania tego dokumentu narodziła się podczas naszego udziału na Forum Ekonomicznym w Krynicy w 2019 roku. Była odpowiedzią na wniosek ówczesnego Ministra Zdrowia Łukasza Szumowskiego, który zaproponował stworzenie takiego dokumentu jako podstawy do dyskusji nt. polskiej neurologii. Wyzaczyliśmy sobie jako cel przygotowanie go do końca kadencji obecnego ZG. Partnerem została Uczelnia Łazarskiego i jej zespół pod kierunkiem dr n. ekon. Małgorzaty Gałązki-Sobotki. Ten dokument o oficjalnej nazwie „Stan polskiej neurologii oraz kierunki jej

strategicznego rozwoju” powstał i zostanie zaprezentowany na konferencji prasowej w siedzibie PAP w Warszawie dn. 17.09 o godz. 11.00. Mam nadzieję, że stanie się także pomocnym narzędziem w naszej walce o ustanowienie priorytetu neurologii i chorób mózgu w strategii naszego Państwa.

ZG PTN zaangażował się także w proces umieszczenia tablicy pamiątkowej na budynku, w którym pracował „ojciec” polskiej neurologii Edward Flatau. Uroczystość jej odsłonięcia odbędzie się w czasie trwania XXIV Zjazdu w dn. 16.09 o godz. 14.00

Współpraca międzynarodowa

Jako prezes PTN brałem 4-krotnie (2x online) udział w *Assembly of delegates* – corocznym zebraniu przedstawicieli narodowych towarzystw neurologicznych i członków EAN. W ramach pracy ZG wybraliśmy także przedstawicieli z Polski do paneli tematycznych EAN. Zaprosiłem ówczesnego Prezydenta EAN, prof. Gunthera Deuschla na Zjazd w Gdańsku, gdzie wygłosił prezentację o misji EAN w Europie.

Na tym polu jednak mamy lekcje do odrobienia, gdyż członkowie EAN z Polski stanowią margines na liście członków indywidualnych, wyprzedzani przez takie kraje jak Litwa czy Chorwacja.

Należy także zwiększyć ilość nadsyłanych abstraktów na kongresy EAN, bo tylko taka aktywność (także w panelach tematycznych) pozwoli na zwiększenie naszego wpływu na tematykę oraz udział polskich ekspertów w kongresach EAN.

W 2018 roku odbyła się w Warszawie konferencja Międzynarodowa pod patronatem m.in. PTN z moim udziałem jako co-chair person wraz z prof. Amosem Korczynem z Izraela pt. Kontrowersje w neurologii, w oryginalnym brzmieniu: 12th World Congress on Controversies in Neurology, która zgromadziła kilkaset osób ze świata i Polski. Utworzyliśmy specjalną pulę bezpłatnych, grantowanych przez PTN miejsc dla młodych neurologów, umożliwiając im udział w tym znakomitym wydarzeniu.

W 2019 w Poznaniu odbywał się natomiast 7 kurs Mayo Clinic Faculty, organizowany co dwa lata przez prof. Grzegorza Opalę i prof. Zbigniewa Wszółka z udziałem profesorów Mayo Clinic z USA. Tutaj również PTN dofinansował organizację tego wydarzenia oraz wsparł młodych neurologów grantami na pokrycie wpisowego.

Mam nadzieję, że ta inicjatywa będzie kontynuowana w kolejnych latach.

Dostępność terapii neurologicznych

Nasza aktywność obejmowała także stałe monitorowanie dostępności nowoczesnych terapii w Polsce. W tym zakresie ściśle i z wzajemnym zrozumieniem pracowaliśmy z Konsultantami Krajowymi – prof. Danutą Ryglewicz oraz obecnie prof. Agnieszką Słowik. KK jest stale zapraszany do udziału w posiedzeniach ZG PTN. Krajowy konsultant wspólnie z Prezesem PTN współorganizuje od lat konferencję „Programy lekowe w neurologii”. Nasze wspólne zaangażowanie skutkowało w tej kadencji:

- wprowadzeniem pilotażowego programu leczenia udaru mózgu za pomocą mechanicznej trombektomii, udało się rozszerzyć po naszych interwencjach ilość ośrodków z 7 do 18
- wprowadzeniem nowych programów lekowych: leczenie zaawansowanej choroby Parkinsona (Duodopa i Apomorfina)
- wprowadzeniem do programu leczenia SM nowych cząsteczek (okrelizumab, kladrybina)
- wprowadzeniem refundacji na badanie DATSCAN SPECT
- wprowadzeniem programu lekowego dla choroby Fabry’ego
- wprowadzeniem bezpłatnej lewodopy dla chorych z ch. Parkinsona w ramach programu 75+
- modernizacją wielu programów lekowych (ch. Parkinsona, SM, leczenie toksyną botulinową), także w zakresie lepszej wyceny tych programów oraz SMPT

Walczyliśmy także z próbą przejścia przez środowisko kardiologiczne programu leczenia za pomocą mechanicznej trombektomii, ostatecznie program pilotażowy został przedłużony na kolejne 2 lata w dotychczasowym kształcie.

Kondycja finansowa

Kondycja finansowa PTN jest w mojej opinii bardzo dobra po obecnej kadencji, mimo licznych wydatków stałych (wydawanie NNPol, kontrybucje do EAN, WFN, opłaty Kancelarii Prawnej i Biura Rachunkowego, organizacja spotkań ZG) oraz niestałych jak stypendia, nagrody i doraźnie uchwalane budżety wsparcia różnych wydarzeń (książki prof. T. Domżała, wydawnictwo Czelej, czy kursów Mayo Clinic). Szczegółowy raport skarbnika PTN -prof. Haliny Bartosik-Psujek znajduje się w załączniku nr 5.

Podsumowanie

W podsumowaniu, mimo trudnego okresu pandemii i konieczności wydłużenia o rok (na podstawie uchwały nadzwyczajnego Walnego Zebrania Delegatów, które musieliśmy zorganizować wiosną 2020 roku w trybie on-line), uważam tę kadencję za niezwykle udaną. Udało się zorganizować pracę PTN jako nowoczesnej organizacji, wspieranej profesjonalną obsługą prawną, rachunkową, agencją PR, serwisem internetowym oraz czasopismami. Byliśmy aktywni (i zauważeni przez inne towarzystwa) na facebooku czy twitterze. Na każdym z tych pól działalności ZG PTN sytuacja została uporządkowana. Także kondycja finansowa PTN (mimo licznych uchwał o lokowaniu środków w ramach celów statutowych w naukę i edukację polskich neurologów, m.in. fundusz stypendialny) jest dobra. Z przesłaniem o ważności naszej specjalności przebijaliśmy się przez różne udziały w rozlicznych konferencjach, spotkaniach parlamentarnych i ministerialnych. Reagowaliśmy na bieżące wydarzenia, aktywnie uczestniczyliśmy i inicjowaliśmy Światowe Dni Chorób Mózgu, choroby Parkinsona, Alzheimerera, SM, ataksji etc.).

Najwięcej energii, spotkań zajęło nam opracowanie tzw. Białej Księgi Polskiej Neurologii, która mam nadzieję wyznaczy nowe trendy w rozwoju tej dziedziny i ułatwi dialog z MZ, NFZ i rządem i spełni się nasz zasadniczy postulat, aby choroby mózgu stały się priorytetem zdrowotnym państwa.

W dn. 02.09.2021 odbyło się w MZ spotkanie z Min. A. Niedzielskim i wice-ministrem S. Gadomskim. Biała Księga została przez nich przyjęta z zainteresowaniem i zarządzono proces otwarcia i wdrażania priorytetu dla polskiej neurologii.

Na koniec pragnę podziękować całemu ZG PTN za bardzo konstruktywną i zaangażowaną współpracę, szczególnie naszej sekretarz technicznej Pani Beacie Woltman oraz sekretarz ZG PTN prof. Alinie Kułakowskiej.

Mam nadzieję, że w końcu polscy neurologowie docenią swoją jedyną reprezentację i wesprą ją choćby minimalnie wstępując w jej szeregi.

Gdańsk 06.09.2021

Prof. dr hab. n. med. Jarosław Sławek
Prezes ZG PTN

